

Gdańsk - stolica Kaszub i Pomorza

Przyczynek do reformy pojęć spraw kaszubsko-pomorskich

Zarówno na Kaszubach jak i poza Kaszubami, tak w prasie jak i na zebraniach publicznych nazywa się najrozmaitsze miasta i miasteczka stolicami Kaszub, wzgl. Pomorza. Tak np. Kościerzynę nazywa się stolicą Kaszub, a równocześnie i Kartuzy, Wejherowo, Puck – a nawet Gdynię. Stolicą zaś Pomorza nazwał niedawno temu niejakiś Schedlin Czarliński miasto Bydgoszcz (!)

Bardzo ciekawym zjawiskiem jest to, że nazywa się stolicami Kaszub i Pomorza wszystkie te miasta, które nigdy w historii rzeczywistymi stolicami nie były i nie są obecnie, natomiast prawdziwą stolicę, Gdańsk, nie wymienia się prawie wcale, albo uważa się po prostu za miasto obce.

Jest to kardynalny błąd nie tylko z punktu widzenia naukowego, ale i politycznego.

Wobec tego poczuwamy się do obowiązku zwrócić uwagę, **że jedyną prawdziwą i naturalną stolicą Kaszub i całego historycznego Pomorza Wschodniego jest Gdańsk** [podkr. oryginalne – red.]. O tym wiedzieć powinien każdy Kaszuba, każdy Pomorzanin, każdy Polak.

Należy zdać sobie sprawę, że gdyby Kaszubi podobnie jak ogół Polaków uważali Gdańsk za teren obcy i tych rodaków, którzy traktatem wersalskim przyłączeni zostali do Rzeszy, za Niemców – to już tym samym wyrzekliby się dobrowolnie swej własności historycznej. Dalej wiedzieć należy, że Niemcy w rzeczywistości jedynie dlatego dopominają się rewizji granic, że Polska tego nie czyniła, chociaż ma prawo i taką potężną broń, jaką jest ideowy ruch kaszubski. Trzeba przyznać, że rewizja granic, podnoszona przez Niemcy, jest głównym grzechem, który Polska popełniła w przeciągu ostatnich 10-ciu lat.

Główna przyczyna tego leży jednak przede wszystkim w braku zaufania ogółu Polaków do ruchu kaszubskiego. Z tego bowiem powodu starano się zatrzeć wszelkie ślady odrębności Kaszubów i Pomorzan; zaniedbywano te tereny w literaturze, a co najgorsze, pod względem historycznego uświadczenia. Takim sposobem wyrobiono w społeczeństwie mgliste, nawet zupełnie błędne pojęcia o sprawach kaszubsko-pomorskich – które się już dzisiaj zaczynają mścić.

Wobec tego wołamy o konieczną reformę pojęć spraw, związanych z kwestią kaszubsko-pomorską.

([A. Labuda], *Gdańsk – stolica Kaszub i Pomorza. Przyczynek do reformy pojęć spraw kaszubsko-pomorskich*, „Zrzesz Kaszëbskô”, nr 3 z 10 V 1933, s. 1)